

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

VI. Impatientia in inferiorum curatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

no voluerint, malle debemus eorum inimicitias, qui noluerint emendari, contrahere, quàm Dei offensam, dum peccantes palpamus, incurrere.

Frequentes deinde suas ad Deum preces iaculetur, lacrymas pœnitentiis miscat; orationes etiam suorum, tacito tamen nomine, maximè in morbis grauioribus, indicat; maioreque semper cura & conatu internis animorum, quàm corporum inualetudinibus incumbat.

CAPVT VI.

Impatientia in inferiorum curatione.

QVæres ad extrema morbum impellit, illi ditque afflictam hanc ratem, tentationum fluctibus quassatam, in breuia & scopulos, aut inextricabile periclitanti profundum.

Et sanè non est prudentis medici, desperare de ægritudine, nec destituere ægrotum, etiam cum extremo spiritu luctantem; cùm non ignoret salutem etiam, tantùm non ab ultimo spiritu non raro redditam. Et nauæ quoties inter cæli marisque minas, naufragio etiam iam facto, collisa naui, totoque oceano fluctuante, tabulâ salutem repererunt? Quom-
nûs

nus decet Superiorem laboribus succumbere: etiam de genu pro filio pugnabit, si pater est; corpusque vitamque pro filij salute obiciet. nam sudorem lacrymasque spargere, vulgare est: sanguinem proinde lubens profundet, si qua necessitas occupauerit, quando nimirum in illum locum deductam rem viderit, vt aut pereundum filio, aut sanguis parenti fundendus sit: eoque magis, quo periclitantis de salute filij sollicitudo omni merito patri vitâ carior esse debet. ab hac enim temporaria, & non multò post peritura, à filij spiritali vita, aut morte, æterna pendent.

Quòd si oculos Superior ad se reflexerit, morbosque, quibus aliquando iactatus, aut iactari etiamnum posset, vota que sua, quibus illis leuari calidè exoptauit, maximè malis sæuientibus, & extrema minitantibus, medicamenta que ad quæ non frigidè respexit; facile poterit, exemplo suo doctus, ingenti non tantùm commiseratione, omni indignatione seposita, sed & prompto alacriq; animo benignam facilemque curationi manum admouere: memor votorum suorum, regula que illa communi ductus, qua monemur ea & sollicitudine, & amoris ac benignitatis ostentatione, curam ægrientium habere,

C qua

qua similibus malis pressi, nostri ab aliis haberi volumus.

Iuuabit etiam illa cogitatio, quòd nihil stolidius omniũ iudicio reperiatur, quàm cum medicus, paterque ægroto indignatur filio, & pro medicamento asperiora propinat verba. Quis enim nõ arbitretur, non patrium hoc, sed barbarum esse peccus, quod in mediis febrium ardoribus, malisq; præcordia exedentibus, pro consolatione & medela, exardescit in ægrum filium? quasi non expleat feritatem illius morbi sæuitia, nec satis indignationi suæ litatum sit, nisi morbi asperitatem asperioribus etiam verbis augeat. Idem accidit Superioribus, qui interna febris iactato filio minas & indignantia verba pro medicamento propinant: quò enim hæc spectant, nisi vt crescat morbus, & præcipitio proximum filium vltro impellat pater, qui eripere poterat?

Et Superiorum hæc in suorum morbis indignatio, nihil est aliud, quàm ingens mali exasperatio: nam ferè ad extrema ex hac profiliunt; & quod leui tactu, molliufque frictionibus curari malum poterat, ignibus & securibus tentatur.

Accedit, impatientiam animum conturbare, prospectumque salutarium medi-

dicamentorum auferre; obuia proinde, ac fortuitò oblata arripiuntur, nocitura plurimùm magis quàm profutura; consequiturque non rarò medendi salutisque quædam desperatio, & ex hac totius curationis neglectus. Hinc est illud Sapientis: *Impatiens operabitur stultitiam.* Et, *Qui patiens est multa gubernatur prudentia, qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam.* Et, *Vir iracundus prouocat rixas, qui autem patiens est mitigat suscitatas.*

Prou. 33

Prou. 14.

Prou. 15

Sequuntur inde graues in inferioribus animorum à Superioribus alienationes, indignationes, oblocutiones, detractio- nes, animus ad imperata inuoluntarius, ad spiritalia nauseabundus, torporque spiritus totius, mœrores denique ac melancholiæ graues, ad certum interitum ducentes.

Ingens denique diffidentia nascitur, & cum de parentis affectu desperent, iudicisque auersentur, antè immoriantur malis, quàm vt ea indignabundo iudici, imprudenti medico, inclementi patri aperiant: *neque enim audent ei necessitatem suam aperire*, nisi in vltima desperatione, cum omnem manum medicam malum superat, cum nihil iam superest, præter mortem certam miserrimamque.

Bonan.

de 6. alis

cap. 5.

Audiant verò duriores hi Superiores in
 fuorum malis, grauitèr querentem Do-
 minū: *Quod infirmum fuit non consolidastis,
 quod agrotum non sanastis, quod confractū est
 non alligastis, quod abiectum est non reduxistis,
 quod perierat non quesistis: sed cum austeritate
 imperabatis eis, & cum potentia. Audiant mo-
 nentem: Porta illos in sinu tuo, sicut portare
 solet nutrix infantulum.* Audiant etiam D.
 Bernardum: *Vt quid grauat is iugum vestrum
 super ceruices discipulorum, quorum vos potiùs
 iugum portare debetis? ponite onera, producite
 vbera, pectora lacte pinguescant. Et cum sit
 propriū officium pastoris docere virtutes, si vi-
 tiosos negligit, quos docebit? si medicus fugit
 agrotos, quos curabit? si fortis tiro declinat im-
 petentes se, quomodo assequetur triumphum
 gloria? si negotiator negligit merces in quibus
 magna lucretur, quomodo poterit ditari?*

Remedia.

GLoriæ consideratio, quam è filij ere-
 ptione Superior apud Deum homi-
 nesque sperare potest ac debet.

Obligationis, qua inferiori, tanquam
 filio parens, obstringitur, cuius cura illi à
 Domino demandata, cuiusque animam
 à Superiore seuerè Deus exigit.

Vti-

Vtilitatis, laborantis filij, & corporis
vniuersi ex illius curatione, sperata.

Gratitudinis consideratio, perpetua-
que periculis erepti grata memoria &
recordatio.

Quòd si ad se oculos Superior reflexe-
rit, ad morbos, delictaque sua; per facile
ei erit, indignationem ponere, impatien-
tiam exuere, clementiam & longanimitatem induere. si enim iusta alioqui di-
gnaque in illum indignatione vsus fuisset
Deus, quoties grauior aliqua offensio in-
tercessit, in quibus non iam ignibus arde-
ret? Vtatur proinde in delictis morbisq;
suorum ea moderatione, patientia, beni-
gnitate, quam à parente & iudice Deo
suo expectat: memor elegantis in hac re
sententiæ Augustini: *Bonitas facit amabi-* Hom. 4.
lem disciplinam, & disciplina efficit inculpa- inter 50
bilem bonitatem. bonitas sine disciplina deli-
etorum mater est: & disciplina sine bonitate
tristis quadam amaritudo viuendi. scientiam
autem sibi postulat David, ut nouerit sapienter
distingueret qui sint termini bonitatis, & quam
debeat habere disciplina mensuram: ne forte aut
nimia remissionis vitio bonitas inconsulta fæ-
detur, aut disciplina durior ipsi sui austeritate
crudelescat. Memor etiam illius Sapientis:
Vir iracundus prouocat rixas, & qui ad indi- Pro. 19.
C 3 gnari-

gnandum facilis est, erit ad peccandum procli-
Bon. de uior. Quare modeste, mature & benigne ad
6. alis, singula respondeat, & impetum feruoris reprimat,
cap. 5. ne in voce aut vultu, seu moribus impatientiam ostendat. tunc enim magis proficit per
Pro. 15. patientiam, & tandem deuincit, quos impetuosè agendo prouocaret. teste Sapiente (Responsio mollis frangit iram, sermo durus suscitatur.) vix enim commotio commotione sedatur. Impatientia enim Prælati & Superioris confundit quæ promouere poterat bona.

CAPVT VII.

Acerbior correctio.

Moral. **D**ui Gregorij Magni verba sunt: Qui
lib. 20. præest, ea se circa subditos mensura moderetur: quatenus & arridens timeri debeat,
cap. 3. & iratus amari; ut eum nec nimia lætitia vilem reddat, nec immoderata seueritas odiosum. Sæpe enim subiectos frangimus, dum plus iusto vigorem iustitiæ tenemus: qui profecto vigorem iam iustitiæ non erit, si se sub iusto moderamine non custodit. ut bene Iuo: Immoderatus rigor disciplina quos corripit non corrigit, sed in laqueum diaboli præcipitanter impellit. qui si frequenterur, obdurescit subditorum animus, callumq; seuerioribus factis monitisque obducit: in consuetudinem deinde